

Opinieonderzoek Structuurvisie Dordrecht 2020

Sociaal Geografisch Bureau
bureau voor beleidsonderzoek en statistiek Dordrecht

drs. S.A.W. van der Meijden
drs. J.M.A. Schalk
drs. F.W. Winterwerp

september 2007

Colofon

Opdrachtgever	SO/Beleid
Tekst	Sociaal Geografisch Bureau
Drukwerk	Stadsdrukkerij
Informatie	Gemeente Dordrecht
	Sociaal Geografisch Bureau (SGB)
	Postbus 8
	3300 AA DORDRECHT
	telefoon: (078) 639 64 65
	www.sociaalgeografischbureau.nl

Het overnemen van delen van de tekst is toegestaan onder voorwaarde van duidelijke bronvermelding

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	9
1.1 Aanleiding en doel	9
1.2 Vraagstelling	9
1.3 Opzet	9
1.4 Leeswijzer	9
2 Voorzieningen	11
2.1 Gemis van voorzieningen	11
2.2 Bezoek andere steden	11
2.3 Locatie toekomstige voorzieningen	12
2.4 De Oostpoort	12
2.5 Stellingen	13
3 Natuur en milieu	15
3.1 Het Strategisch Groenproject	15
3.2 Dordrecht, stad aan het water	15
3.3 Stellingen	16
4 Wonen	17
4.1 Woningen: voor wie	17
4.2 Laag- of hoogbouw	18
4.3 Stellingen	19
5 Bedrijvigheid	21
5.1 Uitbreiding bedrijvigheid	21
5.2 Locaties	21
6 Bereikbaarheid en leefbaarheid	23
6.1 Bereikbaarheid van de stad	23
6.2 Toekomstige verkeersproblemen	23
6.3 Stellingen	23
7 Bekendheid Structuurvisie Dordrecht 2020	25
7.1 Bekendheid	25
7.2 Informatiebronnen	25

Bijlage 1 Internetenquête 'Structuurvisie Dordrecht 2020'

Bijlage 2 Representativiteit

Samenvatting

De gemeente Dordrecht werkt aan een nieuw ruimtelijk toekomstplan, de 'Structuurvisie Dordrecht 2020'. In dit plan maakt de gemeente belangrijke keuzes voor de toekomstige ruimtelijke inrichting van de stad. In opdracht van de gemeente heeft het Sociaal Geografisch Bureau (SGB) onderzoek gedaan naar de opinie van Dordtenaren. De belangrijkste resultaten van dit opinieonderzoek vindt u in deze samenvatting.

Voor dit opinieonderzoek hebben we gebruik gemaakt van het vaste Internetpanel van het SGB. Van de 457 Dordtse panelleden hebben er in totaal 305 de internetenquête ingevuld; een hoge en goede respons van 67%. Over vijf thema's hebben we het panel vragen voorgelegd, deels in de vorm van stellingen.

In totaal wist 46% van de respondenten vóór het ontvangen van de internetenquête al dat de gemeente aan een nieuw ruimtelijk toekomstplan voor de stad tot 2020 werkt. De meesten waren hiervan op de hoogte via de krant, RTV Dordrecht en/of de informatiepagina 'Gemeentenuws' in het huis-aan-huisblad De Stem van Dordt. Van de mogelijkheid om de eigen mening en ideeën te geven, waren minder mensen op de hoogte.

Voorzieningen

Een meerderheid van de Dordtse bevolking (63%) is van mening dat meer voorzieningen voor vermaak en vrijetijdsbesteding hard nodig zijn in Dordrecht. Ruim acht op de tien (82%) Dordtenaren mist momenteel een (mega)bioscoop of vindt het aanbod van filmhuis Cinode onvoldoende. Andere voorzieningen zoals een theater en muziekcentrum/poppodia worden minder vaak genoemd. Deze voorzieningen behoren echter ook tot het gebruiksdomein van een kleinere groep Dordtenaren.

Zeven op de tien Dordtenaren vinden dat Dordrecht groot genoeg is om vermaak en vrijetijdsvoorzieningen op verschillende plaatsen te hebben. Wel is ruim de helft (58%) van mening dat een concentratie van een bepaald type voorziening in één gebied - zoals de Sportboulevard - beter is dan een uitwaaiing van voorzieningen over de gehele stad. Voor muziekcentra/poppodia en voorzieningen op het gebied van actief vermaak geldt dat een ruime meerderheid van de Dordtenaren deze voorzieningen graag buiten het centrum van Dordt ziet. Winkelaanbod, restaurants/eetcafés, grootschalige horeca en musea ziet men juist het liefst in de Dordtse binnenstad. Over de beste locatie van een (mega)bioscoop en theater zijn de meningen verdeeld.

De Dordtse bevolking bezoekt regelmatig andere steden voor voorzieningen. Om een film te kunnen pakken, gaan de meeste Dordtenaren (69%) naar een andere stad, zoals Rotterdam. Ook voor voorzieningen die men voldoende aanwezig en/of ontwikkeld vindt in Dordrecht, overschrijdt men de gemeentegrenzen. Dit kan worden aangemerkt als normaal consumentengedrag.

Wat betreft de inrichting van het gebied 'de Oostpoort' ziet tweederde van de Dordtenaren een bioscoop graag terug in dit plan. Zes op de tien denken daarnaast aan voorzieningen op het gebied van actief vermaak, vier op de tien aan horeca. Een discotheek en een muziekcentrum worden beide door eenderde van de Dordtenaren genoemd.

Natuur en milieu

Van de Dordtse bevolking vindt tweederde dat natuur en recreatie prima samen gaan. Toch geeft de helft van de Dordtenaren aan dat zij behoud van rust en ruimte belangrijker vindt dan meer recreatievoorzieningen in het buitengebied. Men is dus bezorgd om het behoud van de natuur. Wat betreft de inrichting van het Strategisch Groenproject vindt ruim tweederde (69%) dat het gebied een tweezijdig karakter moet krijgen: zowel meer open waterrijke gebieden als droge polders en bosrijk gebied om te recreëren. Eén op de vijf Dordtenaren legt de nadruk op natuur, één op de tien de nadruk op recreatie.

Voor het oplossen van het toekomstige waterprobleem geeft de helft van de Dordtse bevolking er de voorkeur aan om bij het ontwerp van nieuwbouwwoningen al rekening te houden met de stijgende zeespiegel. Een kwart van de Dordtenaren kiest voor het bouwen van steeds hogere en zwaardere dijken. Een combinatie van beide oplossingen wordt ook vaak genoemd evenals meer creatieve oplossingen, zoals alternatieve afwateringmethodes voor het overtollige water.

Wonen

Over het algemeen zijn de Dordtenaren van mening dat er in de toekomst voor een gedifferentieerd publiek woningen gebouwd moeten worden, met de nadruk op huishoudens met een midden inkomen. Wel vindt men dat er slechts in beperkte mate nieuwe woningen gebouwd mogen worden. De helft van de Dordtenaren geeft namelijk aan het niet erg te vinden dat het inwonertal van Dordrecht momenteel daalt. Ook vindt slechts eenderde de bevolkingsdaling een probleem vanwege het mogelijk afnemende draagvlak voor voorzieningen. Over de stelling of een groeiend aantal woningen in de stad meer nadelen heeft dan voordelen, zijn de meningen verdeeld.

Voor de meeste gebieden in Dordrecht - zoals Kop van de Staart, Stadswerven en Dordt-West - geldt dat het woningtype van toekomstige woningen in de ogen van de bevolking in overeenstemming moet zijn met de gehele stijl van het gebied. Voor het gebied aan de Smitsweg, Zuidpolder en Bovenpolder geldt dat de voorkeur van de Dordtse bevolking wat betreft het type nieuwbouwwoningen vrij eenduidig is. De meeste Dordtenaren (40%) zijn van mening dat hier (ruim opgezette) laagbouw moet worden gebouwd. Voor Dordt-West, Kop van de Staart en Stadswerven geldt dat de meningen meer verdeeld zijn óf dat men minder een specifieke voorkeur heeft. Hoogbouw aan de rand van de stad is voor ruim de helft van de Dordtse bevolking (56%) uit den boze.

Bedrijvigheid

Driekwart van de Dordtse bevolking vindt het belangrijk dat Dordrecht ruimte geeft aan nieuwe bedrijven en/of bestaande bedrijven die willen groeien. Toch is 44% van de Dordtenaren van mening dat er in de toekomst geen nieuwe bedrijventerreinen bij moeten komen en vindt ruim de helft (53%) dat in Dordrecht geen bedrijven passen die relatief veel lawaai maken of andere milieuhinder veroorzaken - ook niet op bedrijventerreinen. De gemeente Dordrecht moet dus zeer zeker ruimte geven aan bedrijven, maar dient hier wel selectief mee om te gaan.

Wat betreft de locatie van bedrijven in Dordrecht is een grote meerderheid (85%) van de Dordtenaren van mening dat het beter is om bestaande bedrijventerreinen op te knappen dan nieuwe terreinen aan te leggen. Een wijk waar woningen en nieuwe kantoren elkaar afwisselen, vindt 43% een goed idee. 46% geeft zelfs aan in een dergelijke wijk te willen wonen. Eenderde vindt dit echter geen goed idee en zou het een probleem vinden om in een dergelijke wijk te wonen.

Bereikbaarheid en leefbaarheid

Ruim tweederde van de Dordtse bevolking vindt dat de gemeente meer moet doen om de binnenstad bereikbaar te houden. De bereikbaarheid van de binnenstad wordt door 44% als (zeer) slecht beoordeeld. Tevens vindt vier op de tien Dordtenaren dat er een verdere beperking van het aantal auto's in de binnenstad moet komen. Voor tweederde van de Dordtenaren zou de komst van een parkeergarage aan de oostkant van de binnenstad dan ook een goede oplossing zijn.

De bereikbaarheid van het buitengebied wordt beduidend beter beoordeeld. Van de Dordtenaren beoordeelt tweederde deze als (zeer) goed. Desondanks vindt ongeveer de helft van de Dordtse bevolking (47%) dat de capaciteit van het wegennet richting het buitengebied vergroot moet worden. De ambitieuze plannen aan de zuidrand van de stad - nieuwbouwlocaties en het Strategisch Groenproject - zullen voor steeds meer verkeer op de provinciale weg zorgen. Meer investeren in openbaar vervoer en het aanleggen van nieuwe wegen en/of de capaciteit van bestaande wegen uitbreiden, krijgen beide de voorkeur van een even groot deel (40%) van de Dordtse bevolking.

1 Inleiding

De gemeente Dordrecht werkt aan een nieuw ruimtelijk toekomstplan, de 'Structuurvisie Dordrecht 2020'. In dit plan maakt de gemeente belangrijke keuzes voor de toekomstige ruimtelijke inrichting van de stad. De opinie van de Dordtse bevolking speelt hierin een belangrijke rol. In opdracht van de gemeente heeft het Sociaal Geografisch Bureau (SGB) onderzoek gedaan naar de opinie van de burger. De resultaten van dit opinieonderzoek staan in dit rapport.

1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Dordrecht heeft eind 2006 een discussienota 'Structuurvisie Dordrecht 2020' uitgebracht. Hierin is een beeld geschetst van Dordrecht in 2006 en staan de ruimtelijke dilemma's voor Dordrecht nu en in de toekomst. Met de discussienota is de discussie aangegaan met mensen van binnen en buiten de gemeente. Een opinieonderzoek onder inwoners is één van de instrumenten om erachter te komen hoe inwoners aankijken tegen de ruimtelijke vraagstukken die Dordrecht ontmoet. Uiteindelijk zal de Structuurvisie leiden tot keuzes en prioriteiten in ruimtelijke ontwikkeling.

In het kader van de Structuurvisie heeft het SGB onderzoek gedaan met als doel 'de opinie van de Dordtse bevolking te meten over de toekomstige ruimtelijke inrichting van de stad'.

1.2 Vraagstelling

Het opinieonderzoek Structuurvisie Dordrecht 2020 richt zich op de vraag hoe inwoners aankijken tegen vijf thema's:

- voorzieningen
- natuur en milieu
- wonen (dure woningen en hoogbouw)
- bedrijvigheid
- bereikbaarheid en leefbaarheid

1.3 Opzet

Over alle vijf deze thema's hebben we de Dordtse bevolking verschillende vragen - deels in de vorm van stellingen - voorgelegd, met kaartmateriaal ter verduidelijking. Ook hebben we de Dordtenaren gevraagd naar de bekendheid met de discussie over de structuurvisie.

We hebben de vragen voorgelegd aan het Internetpanel van het SGB in Dordrecht. Dit panel is een groep van circa 500 Dordtenaren uit het Stadspanel van het SGB die hebben aangegeven te willen meewerken aan enquêtes op Internet.

Eind juni 2007 hebben we 457 Dordtenaren een brief gestuurd met het verzoek mee te werken aan de internetenquête. Een week later volgde een herinnering. De deelnemers hadden drie weken de tijd om de vragenlijst in te vullen. Uiteindelijk hebben 305 mensen de vragenlijst op Internet volledig ingevuld en verzonden. Een hoge en dus goede respons van 67%.

De deelnemers aan het onderzoek wonen verspreid over de gebieden van de stad. Wel is de verdeling naar leeftijd en opleidingsniveau onder onze onderzoeksgroep van 305 respondenten scheef in vergelijking met die onder de gehele Dordtse bevolking van 18 jaar en ouder (bijlage 2). De respons van 18-34 jarige Dordtenaren en mensen met een laag opleidingsniveau bleef achter bij het gemiddelde. Om toch een representatief beeld te krijgen, is het databestand herwogen naar beide variabelen. Ondanks de weging blijven hoger opgeleiden licht oververtegenwoordigd in de steekproef. Bij de interpretatie van de resultaten dient hiermee rekening gehouden te worden.

1.4 Leeswijzer

In dit rapport vindt u de resultaten van het opinieonderzoek onder de Dordtse bevolking over de toekomstige ruimtelijke inrichting van de stad. In de hoofdstukken 2 t/m 6 bespreken we achtereenvolgens de thema's voorzieningen, natuur en milieu, wonen, bedrijvigheid en bereikbaarheid en leefbaarheid. In hoofdstuk 7 gaan we in op de bekendheid bij Dordtenaren met de discussie over de structuurvisie.

2 Voorzieningen

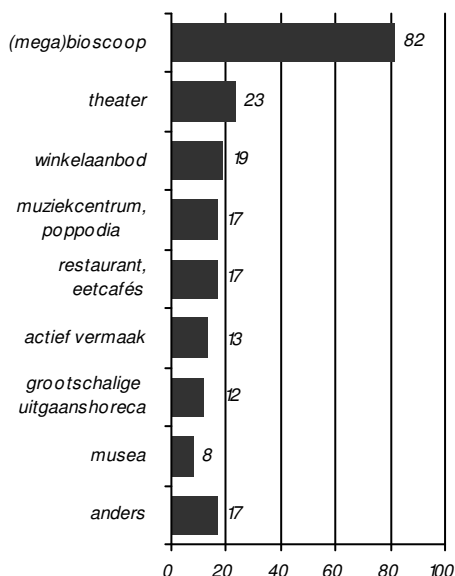
Voor de gemeente Dordrecht is het van groot belang dat er voldoende voorzieningen zijn voor de inwoners, nu en in de toekomst. In dit hoofdstuk kijken we naar de wensen van de Dordtse bevolking. Aan welke voorzieningen voor hun vrijetijdsbesteding hebben de Dordtenaren in de toekomst behoefte? Deze vraag beantwoorden we in dit hoofdstuk.

2.1 Gemis van voorzieningen

De overgrote meerderheid (82%) van de Dordtenaren mist een (mega)bioscoop of vindt het aanbod van filmhuis Cinode onvoldoende. Alle overige voorzieningen worden slechts door één à twee op de tien Dordtenaren gemist (figuur 2.1). Deze voorzieningen zijn dus voor een groot deel van de Dordtse bevolking voldoende aanwezig in de stad. Wel dienen we hierbij in ogenschouw te nemen, dat de interesse onder bewoners niet voor alle genoemde voorzieningen even groot is. Zo gaan veel minder inwoners met enige regelmaat naar een theater dan dat ze gaan winkelen of naar een bioscoop gaan. Het is dus logisch dat minder Dordtenaren een theater missen dan een (mega)bioscoop. Bij de optie 'anders' worden voorzieningen op het gebied van recreatie, natuur, uitgaan en voor kinderen ieder zes keer genoemd. Voorzieningen op het gebied van sport, voor jongeren en onderwijsinstellingen worden minder vaak genoemd.

Wanneer we kijken naar verschillen tussen leeftijdscategorieën, zien we geen noemenswaardige verschillen.

Figuur 2.1 Gemis van voorzieningen (%)

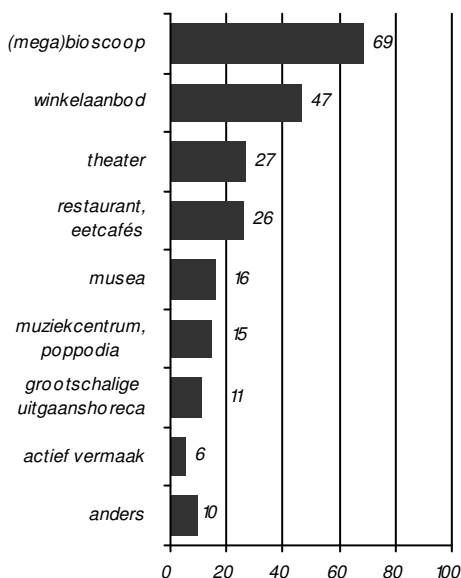

2.2 Bezoek andere steden

Van de Dordtse bevolking geeft 82% aan een (mega) bioscoop te missen en zegt 69% een andere stad te bezoeken om toch naar de film te kunnen gaan (figuur 2.2). Ongeveer de helft van de Dordtenaren (47%) bezoekt naast Dordrecht andere steden om te winkelen, ondanks het feit dat slechts twee op de tien Dordtenaren bepaald winkelaanbod in de eigen stad mist of onvoldoende aanwezig vindt. Voor theater en restaurants/eetcafés zegt ongeveer een kwart van de Dordtse bevolking een andere stad te bezoeken. Ook voor voorzieningen die men voldoende aanwezig en/of ontwikkeld vindt in Dordrecht overschrijdt men dus de gemeentegrenzen. Dit kan worden aangemerkt als normaal consumentengedrag. Voor voorzieningen op het gebied van actief vermaak bezoekt het minste aantal Dordtenaren (6%) andere steden. Bij de optie 'anders' worden vooral voorzieningen op het gebied van recreatie genoemd.

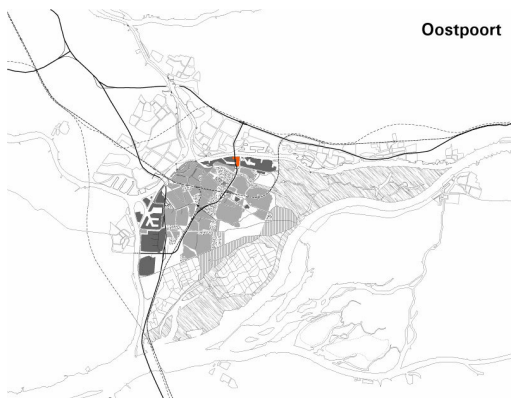
Ook hier zien we geen noemenswaardige verschillen tussen ouderen en jongeren.

Figuur 2.2 Andere steden bezoeken voor voorzieningen (%)

2.3 Locatie toekomstige voorzieningen

Dordtenaren die één of meerdere stedelijke voorzieningen missen in Dordrecht hebben we de vraag gesteld waar zij deze voorzieningen (eventueel) in de toekomst graag zouden willen zien. Onder de Dordtenaren die een (mega)bioscoop en/of theater missen in de stad zijn de meningen verdeeld: ongeveer de helft wil deze voorzieningen in de toekomst graag in de Binnenstad zien en de andere helft elders in Dordrecht (tabel 2.1). Voor muziekcentra en poppodia geldt dat een meerderheid (62%) van de Dordtenaren die deze voorzieningen mist, deze graag elders in Dordrecht zou willen zien. Voor voorzieningen op het gebied van actief vermaak zijn de Dordtenaren het duidelijk met elkaar eens: negen op de tien Dordtenaren zien deze voorzieningen in de toekomst liever elders in Dordrecht dan in de binnenstad. Voor winkelaanbod, restaurants/eetcafés, grootschalige uitgaanshoreca en musea geldt juist dat de meerderheid deze graag in de binnenstad zou willen zien. Door het geringe aantal Dordtenaren dat deze voorzieningen graag buiten de binnenstad zou willen zien, maken we in tabel 2.1 geen verdere specificatie naar meest genoemde locatie elders in Dordrecht.

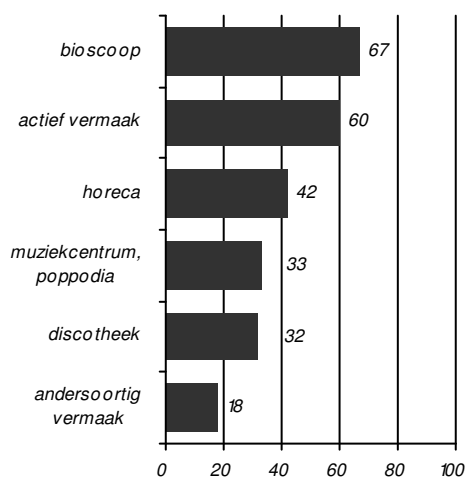

2.4 De Oostpoort

De gemeente Dordrecht heeft plannen om in het gebied 'de Oostpoort' (het voormalige EZH-terrein bij de Papendrechtse brug, zie kaartje) een grootschalig vrijetijdscentrum te ontwikkelen. De kracht van de locatie ligt in de centrale ligging in de regio, de goede bereikbaarheid, de beschikbare ruimte en de kwaliteit als zichtlocatie vanaf de weg en het water.

Op de vraag welke voorzieningen Dordtenaren graag terug zouden willen zien in dit plan, antwoordt tweederde een bioscoop (figuur 2.3). Zes op de tien Dordtenaren denken daarnaast aan voorzieningen op het gebied van actief vermaak van tien aan horeca. Een discotheek en muziekcentra/poppodia worden beide door eenderde van de Dordtenaren genoemd. Een verschil tussen jongeren en ouderen in voorkeur is er op dit gebied niet.

Figuur 2.3 Voorzieningen in de Oostpoort (%)

Tabel 2.1 Toekomstige locatie van voorzieningen (% van degenen die voorziening mist)

voorziening	gemis	Binnenstad	elders in Dordt	meest genoemde locatie elders
(mega)bioscoop	82	52	48	buiten 't centrum, goed bereikbaar, gratis parkeren
theater	23	51	49	Stadswerven
muziekcentrum, poppodia	17	38	62	buiten 't centrum, goed bereikbaar
musea	8	57	43	-
winkelaanbod	19	77	23	-
actief vermaak	13	11	89	buiten 't centrum, goed bereikbaar
grootschalige uitgaanshoreca	12	60	40	-
restaurants, eetcafés	17	74	26	-

2.5 Stellingen

We hebben de respondenten ook een aantal stellingen met betrekking tot het voorzieningen-aanbod in de gemeente Dordrecht voorgelegd. Over het algemeen is de Dordtse bevolking positief gestemd over de toekomstige mogelijkheden voor voorzieningen in Dordrecht, maar zijn zij - zo bleek ook in paragraaf 2.1 - minder tevreden over het huidige voorzieningenaanbod. Ruim zes op de tien Dordtenaren (63%) is van mening dat meer voorzieningen voor vermaak en vrijetijdsbesteding hard nodig zijn in Dordrecht. Tweederde van de Dordtse bevolking is het dan ook niet eens met de stelling dat het niet zo erg is dat Dordrecht bepaalde voorzieningen mist, aangezien je toch zo in Rotterdam of Breda bent.

Zeven op de tien Dordtenaren vinden dat Dordrecht groot genoeg is om vermaak- en vrijetijdsvoorzieningen op verschillende plaatsen in de stad te hebben. Wel is ruim de helft van de Dordtenaren (58%) van mening dat een concentratie van een bepaald type voorziening in één gebied - zoals de Sportboulevard - beter is dan een uitwaaiering van voorzieningen over de gehele stad. Over het feit of de ontwikkeling van een grootschalig vrijetijdscentrum ten koste gaat van de aantrekkelijkheid en levendigheid van de binnenstad in Dordrecht, zijn de meningen verdeeld: ongeveer de helft van de Dordtse bevolking (52%) is het hiermee oneens, de andere helft is het hiermee eens.

Voor alle stellingen geldt overigens dat één à twee op de tien Dordtenaren zich neutraal opstelt.

Tabel 2.2 Stellingen m.b.t. voorzieningen (%)

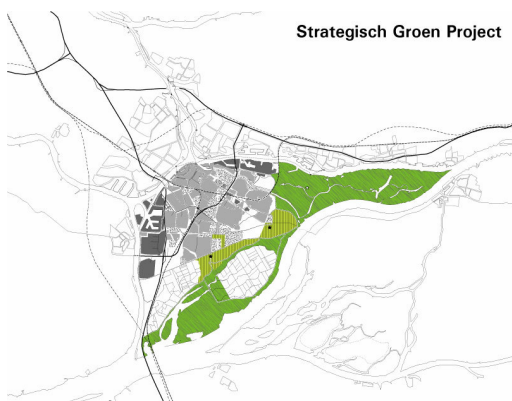
	<i>(geheel) mee eens</i>	<i>neutraal</i>	<i>(geheel) mee oneens</i>
<i>meer voorzieningen voor vermaak en vrijetijdsbesteding in Dordrecht zijn hard nodig</i>	63	26	11
<i>het is niet erg dat Dordrecht bepaalde voorzieningen mist. Je bent toch zo in Rotterdam of Breda</i>	21	12	67
<i>Dordrecht is groot genoeg om vermaak- en vrijetijdsvoorzieningen op verschillende plaatsen in de stad te hebben</i>	70	20	10
<i>een concentratie van een bepaald type voorziening in één gebied is beter dan een uitwaaiering van voorzieningen over de gehele stad</i>	58	22	20
<i>de ontwikkeling van een grootschalig vrijetijdscentrum gaat ten koste van de aantrekkelijkheid en levendigheid van de binnenstad in Dordrecht</i>	27	21	52

3 Natuur en milieu

De open ruimte op het eiland van Dordrecht zal in de toekomst veranderen. Aan de ene kant omdat er meer natuur zal worden ontwikkeld, aan de andere kant omdat vanuit de stad de behoefte aan recreatie groeit. Ook moet er ruimte overblijven voor de agrarische sector. Bij de inrichting van de open ruimte moet dus met drie grote spelers rekening gehouden worden. In dit hoofdstuk staat de mening van de burger ten aanzien van dit vraagstuk centraal.

3.1 Het Strategisch Groenproject

Op het eiland van Dordrecht wordt gewerkt aan het Strategisch Groenproject. In het buitengebied van Dordt komt een nieuw natuur- en recreatiegebied, dat verweven is met natuurontwikkeling. Het plan is opgesteld om de Dordtse en Sliedrechtse Biesbosch met elkaar te verbinden. In totaal gaat het om 400 hectare nieuw recreatiegebied en 780 hectare nieuwe natuur. In grote lijnen is het structuurplan vastgelegd. De exacte inrichting van het gebied nog niet.

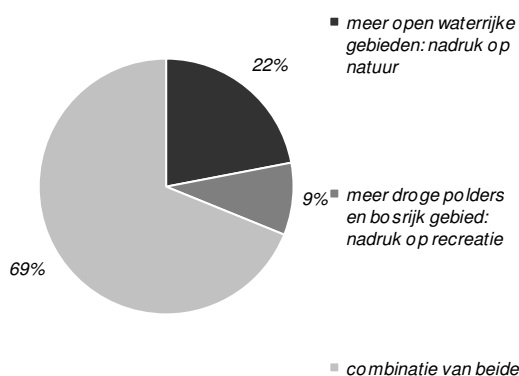

Van de Dordtse bevolking vindt ruim tweederde (69%) dat de inrichting van het Strategisch Groenproject in het buitengebied van Dordrecht een tweezijdig karakter moet krijgen (figuur 3.1). Zij zijn van mening dat er zowel meer open waterrijke gebieden moeten komen als droge polders en bosrijk gebied. Eén op de vijf (22%) Dordtenaren kiest alleen voor open waterrijke gebieden en legt dus de nadruk op natuur. De overige respondenten (9%) zien bij de inrichting van het Strategisch Groenproject graag de nadruk liggen op recreatie: droge polders en bosrijk gebied.

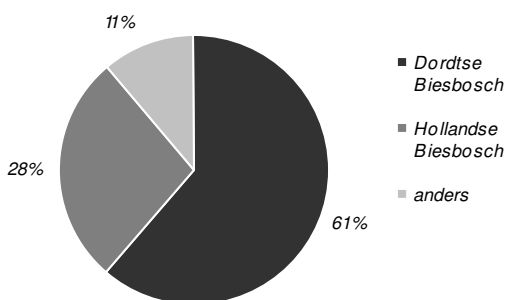
We hebben de Dordtse bevolking ook gevraagd naar suggesties voor de benaming van het gebied waar het Strategisch Groenproject wordt uitgevoerd: van de Sliedrechtse Biesbosch tot de Moerdijkbrug. Drie op de vijf Dordtenaren vinden 'de Dordtse Biesbosch' een goede benaming, 'Hollandse Biesbosch' wordt door ruim een kwart (28%) van de Dordtse bevolking genoemd (figuur 3.3). 11% gebruikt de optie 'anders' om zelf een benaming te geven voor het nieuw inge-

richte gebied. Veel varianten verwijzen naar Dordrecht, de Drechtsteden, Zuid-Holland of Moerdijk.

Figuur 3.1 Voorkeur m.b.t. Strategisch Groenproject (%)

Figuur 3.3 Benoeming gebied Strategisch Groenproject (%)

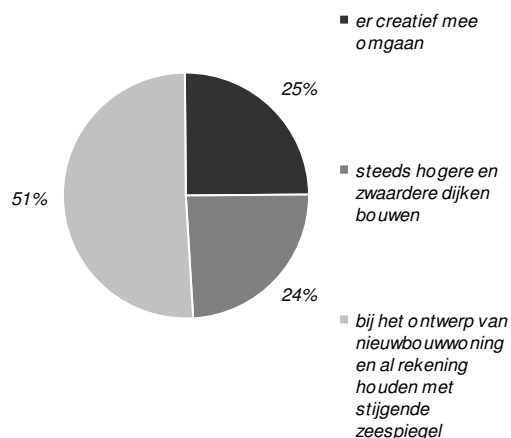

3.2 Dordrecht, stad aan het water

Een stijgende zeespiegel en het gegeven dat Dordrecht een stad aan het water is, zorgt ervoor dat er (in de toekomst) maatregelen genomen moeten worden om het water buiten de stad te houden. Gebieden aan het waterfront zullen hoogstwaarschijnlijk overstromen. Oplossingen voor dit waterprobleem zijn uit alle hoeken van de samenleving welkom.

We hebben de Dordtenaren twee oplossingen voorgelegd voor het toekomstige waterprobleem (figuur 3.2). De helft van de Dordtse bevolking (51%) kiest voor de oplossing dat bij het ontwerp van nieuwbouwwoningen al rekening gehouden wordt met de stijgende zeespiegel. Hierbij kan gedacht worden aan woningen gebouwd op palen en drijvende woningen. Een kwart van de Dordtenaren kiest voor het bouwen van steeds hogere en zwaardere dijken. De overige Dordtenaren (25%) kiezen voor meer creatieve oplossingen om het toekomstige waterprobleem op te lossen. Het meest genoemd worden 'alternatieve afwateringmethodes voor het overtollige water', zoals het aanleggen van meer waterwegen en laaggelegen gebieden die vol kunnen lopen, waarna het water door kan stromen naar grote wateren. Ook wordt als creatieve oplossing vaak genoemd 'geen woningen meer bouwen in buitendijkse gebieden' en dus de ellende niet op jezelf afroepen. Veel respondenten gebruikten daarnaast de optie 'er creatief mee omgaan' om aan te geven dat zij kiezen voor een combinatie van beide (door ons) aangedragen oplossingen: tijdens het bouwen van nieuwbouwwoningen rekening houden met het toekomstige waterprobleem en tegelijkertijd ook hogere en zwaardere dijken bouwen.

Figuur 3.2 Oplossing waterprobleem (%)

3.3 Stellingen

We hebben de Dordtenaren ook een tweetal stellingen met betrekking tot het natuur- en milieuvraagstuk in de gemeente Dordrecht voorgelegd. Van de Dordtse bevolking vindt tweederde dat natuur en recreatie prima samen gaan (tabel 3.1). Toch geeft de helft van de Dordtse bevolking aan dat zij behoud van rust en ruimte belangrijker vindt dan meer recreatievoorzieningen in het buitengebied. Enige nuance is hier dan ook op zijn plaats.

Tabel 3.1 Stellingen m.b.t. natuur & milieu (%)

	(geheel) mee eens	neutraal	(geheel) mee oneens
<i>natuur en recreatie gaan prima samen</i>	66	19	15
<i>behoud van rust en ruimte vind ik belangrijker dan meer recreatievoorzieningen in het buitengebied</i>	52	28	20

4 Wonen

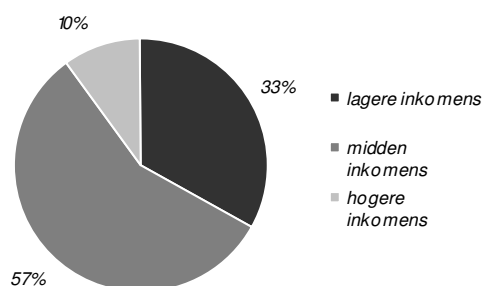
In dit hoofdstuk staat het onderwerp 'wonen' centraal. Prognoses voor Dordrecht en de regio voorspellen dat de bevolking tot circa 2020 licht zal groeien en daarna zal dalen. Door de toenemende vraag naar kwaliteit voldoen sommige woningen qua grootte en indeling niet meer aan de eisen van de tijd. Door middel van herstructureringsplannen probeert de gemeente dit probleem op te lossen. De inrichting van sommige toekomstige locaties staat nog niet vast. De mening van Dordtenaren ten aanzien van deze locaties toetsen we in dit hoofdstuk.

4.1 Woningen: voor wie

Inkomensgroepen

Ruim de helft van de Dordtenaren (57%) wil dat er in de toekomst vooral voor de midden inkomensgroep gebouwd wordt (figuur 4.1). Een derde van de Dordtse bevolking zegt vooral bebouwing te willen voor de lagere inkomensgroep in Dordrecht. Eén op de tien Dordtenaren is van mening dat er vooral voor hogere inkomens gebouwd moet worden in de toekomst. Dit betekent dus dat maar een kleine groep Dordtenaren het huidige beleid van de gemeente wil voortzetten.

Figuur 4.1 Bouwen voor inkomensgroepen (%)

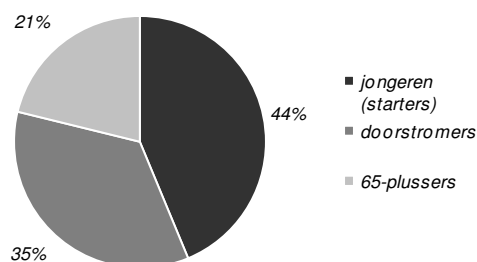
Dordtenaren met een lager opleidingsniveau zijn vaker van mening dat er in de toekomst gebouwd moet worden voor lagere inkomens dan hoger opgeleiden (47% versus 18%). Hoger opgeleide Dordtenaren willen in de toekomst juist meer woningen voor midden (49% versus 68%) en hogere inkomens (4% versus 14%) gebouwd hebben. De genoemde verschillen zijn echter minder groot dan men zou verwachten.

Leeftijdsgroepen

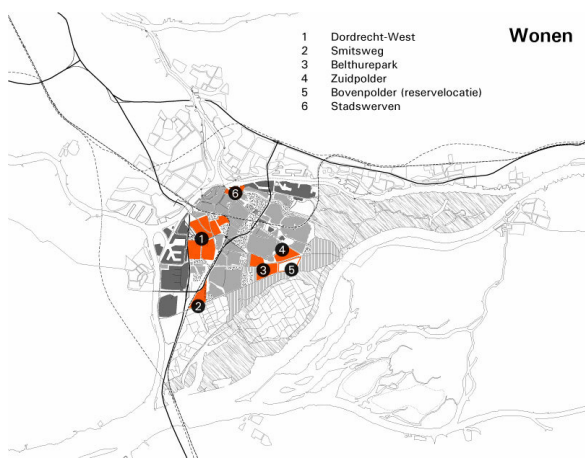
Naast inkomensgroepen hebben we de Dordtse bevolking ook gevraagd naar leeftijdsgroepen voor wie in de toekomst vooral gebouwd moet worden. Hierover zijn de meningen wat meer verdeeld (figuur 4.2). Van de Dordtse bevolking is 44% van mening dat er vooral voor jonge starters gebouwd moet worden, 35% vindt dat er vooral voor doorstromers gebouwd moet worden en één op de vijf geeft de voorkeur aan bebouwing voor 65-plussers in Dordrecht.

Zoals verwacht, is de leeftijdsgroep van 18-34-jarigen beduidend vaker van mening dat er meer gebouwd moet worden voor jonge starters dan de leeftijdsgroep van 50 jaar en ouder. Van de jongeren vindt 56% dat er in de toekomst gebouwd moet worden voor starters tegenover 38% van de 50-plussers. Ook wat betreft het bouwen voor 65-plussers geldt dat jongeren en ouderen significant van elkaar verschillen: 36% van de 50-plussers vindt dat er voor deze groep gebouwd moet worden tegenover 8% van de jongeren.

Figuur 4.2 Bouwen voor leeftijdsgroepen (%)

4.2 Laag- of hoogbouw

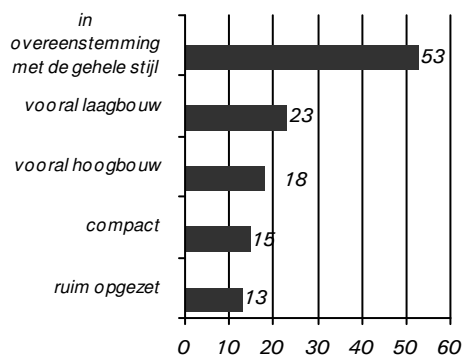

Kop van de Staart en Stadswerven

De gebieden 'Kop van de Staart' en 'Stadswerven' zijn locaties nabij de Dordtse Binnenstad. Met behoud van een eigen karakter en aantrekkingskracht is er in beide gebieden een structuurplan vastgesteld, waarin ook nieuwbouwlocaties zijn aangewezen. De inrichting van deze locaties ligt in hoofdlijnen vast, maar er is ruimte voor discussie.

Ongeveer de helft van de Dordtse bevolking (53%) geeft de voorkeur aan woningen in Kop van de Staart en Stadswerven die in overeenstemming zijn met de gehele stijl van de binnenstad (figuur 4.3). Van de Dordtenaren vindt 23% dat er vooral laagbouw gebouwd moet worden, 18% is van mening dat er vooral hoogbouw gebouwd moet worden. Dit betekent dat alle overige Dordtenaren óf geen voorkeur hebben óf een evenwichtige combinatie van zowel hoog- als laagbouw in de nieuw te bouwen woningen zouden willen zien. Hetzelfde geldt voor de ruimtelijke opzet van het gebied. Voor 15% van de Dordtenaren gaat de voorkeur uit naar een compacte stijl, 13% kiest voor ruim opgezette woningen zoals in het plan 'Tij' en 'De Hoven'.

Figuur 4.3 Voorkeur woningen Kop vd Staart en Stadswerven (%)

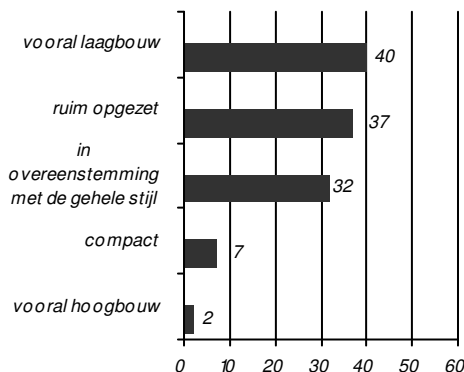

Smitsweg, Zuidpolder en Bovenpolder

De Smitsweg is een locatie die moeilijk tot ontwikkeling te brengen is, vanwege de ligging, milieuhinder, de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding en de ontsluitingsmogelijkheden. Ook de inrichting van de Zuidpolder en Bovenpolder is, vanwege de ligging van beide polders in het buitengebied, een gevoelig en ingewikkeld onderwerp. In de huidige fase van visievorming speelt de mening van de Dordtse bevolking een belangrijke rol.

De voorkeur van Dordtenaren wat betreft het type nieuwbouwwoningen in de gebieden aan de Smitsweg, Zuidpolder en Bovenpolder is meer eenduidig (figuur 4.4). Vier op de tien Dordtenaren zijn van mening dat er vooral laagbouw gebouwd moet worden, 37% geeft bovendien de voorkeur aan ruim opgezette woningen en eenderde (32%) ziet graag woningen die in overeenstemming zijn met de gehele stijl van de wijk. Maar weinig Dordtenaren geven hier de voorkeur aan een compacte stijl (7%) en vooral hoogbouw (2%).

Figuur 4.4 Voorkeur woningen Smitsweg, Zuidpolder en Bovenpolder (%)

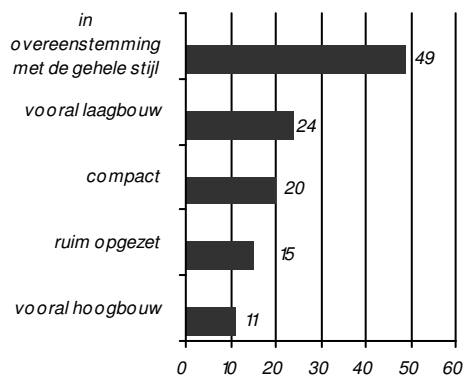
Herstructurering Dordt-West

In Dordrecht-West wordt hard gewerkt aan de herstructurering van Oud-Krispijn, Nieuw-Krispijn, Wielwijk en Crabbehof. Vooral in Oud-Krispijn is de renovatie en nieuwbouw van woningen inmiddels in volle gang en ook in Wielwijk is de afgelopen jaren de vernieuwing van de omgeving van het Admiraalsplein in gang gezet.

De helft van de Dordtse bevolking (49%) is van mening dat de nieuw te bouwen of te renoveren woningen in overeenstemming moeten zijn met de gehele stijl van het woningaanbod in Dordt-West (figuur 4.5). Een kwart van de Dordtenaren vindt daarnaast dat er vooral laagbouw gebouwd moet gaan worden, terwijl 11% de voorkeur geeft aan vooral hoogbouw. Over de ruim-

telijke opzet van Dordt-West zijn de meningen wat meer verdeeld: één op de vijf Dordtenaren kiest voor een compacte stijl, 15% voor een ruim opgezette stijl.

Figuur 4.5 Voorkeur woningen herstructurering Dordt-West (%)

4.3 Stellingen

Over het woningaanbod in de gemeente Dordrecht hebben we de Dordtse bevolking een aantal stellingen voorgelegd. Vier op de tien Dordtenaren vinden het bouwen van duurdere woningen vooral voor gezinnen die meer ruimte en kwaliteit willen, een goede ontwikkeling (tabel 4.2). Eerder in paragraaf 4.1 zagen we nog dat slechts één op de tien Dordtenaren van mening is dat er in de toekomst gebouwd moet worden voor hogere inkomens. Eénderde geeft

dan ook aan het niet eens te zijn met de stelling en vindt het bouwen van duurdere woningen geen goede ontwikkeling. Wat betreft het type woning dat gebouwd moet worden aan de rand van de stad met uitzicht op het buitengebied, is de meerderheid van de Dordtenaren (56%) van mening dat hoogbouw echt niet kan.

De helft van de Dordtenaren geeft aan het niet erg te vinden dat het inwonertal van Dordrecht momenteel daalt. Eenderde van de Dordtse bevolking vindt bovendien dat een daling van de bevolking niet automatisch leidt tot een lager draagvlak voor allerlei stedelijke voorzieningen. In tabel 4.2 zien we echter ook dat een ongeveer gelijk aandeel Dordtenaren (34%) het hiermee niet eens is. Zij zien de bevolkingsdaling wel degelijk als een probleem. Ook wat betreft de stelling 'een groeiend aantal woningen in de stad heeft meer nadelen dan voordelen' geldt dat de meningen verdeeld zijn: het aandeel Dordtenaren dat het eens is met de stelling (33%) is ongeveer gelijk aan het aandeel dat het oneens is (32%).

Voor alle stellingen geldt overigens dat tussen de 20% en 35% van de Dordtenaren zich neutraal opstelt.

We hebben Dordtenaren ten slotte ook gevraagd naar hun algemene oordeel over het woningaanbod van de gemeente Dordrecht. Met een gemiddeld rapportcijfer van 6,2 beoordelen zij dit aanbod als voldoende, maar voor verbetering vatbaar.

Tabel 4.2 Stellingen m.b.t. wonen (%)

	<i>(geheel mee eens)</i>	<i>neutraal</i>	<i>(geheel mee oneens)</i>
<i>het bouwen van duurdere woningen, vooral voor Dordtenaren die meer ruimte en kwaliteit willen, is een goede ontwikkeling</i>	40	27	33
<i>het is helemaal niet erg dat het inwonertal van Dordrecht daalt</i>	50	27	23
<i>hoogbouw aan de rand van de stad (met uitzicht op het buitengebied) kan echt niet</i>	56	20	24
<i>een groeiend aantal woningen in de stad heeft meer nadelen dan voordelen</i>	33	35	32
<i>bevolkingsdaling is een probleem, want dit betekent een kleiner draagvlak voor allerlei voorzieningen</i>	34	31	35

5 Bedrijvigheid

Landelijk groeit het besef dat we flink moeten innoveren om de concurrentie met de groei-economieën uit het verre oosten vol te houden. Ook voor een stad als Dordrecht is het van groot belang om kansen in de toekomst wat betreft de bedrijvigheid in de stad goed in beeld te brengen. Daarnaast brengt bedrijvigheid allerlei vraagstukken met zich mee. De eisen die bedrijven tegenwoordig stellen aan vestigingslocaties veranderen. Naast bereikbaarheid wegen de aanwezigheid van voorzieningen en kwaliteit in de uitstraling van gebouwen steeds zwaarder mee. De veranderende positie van bedrijfsterreinen en kantorenlocaties, woonwijken en de binnenstad staat in dit hoofdstuk centraal.

5.1 Uitbreiding bedrijvigheid

Moet Dordrecht alle soorten bedrijven de ruimte bieden in de stad of moet Dordrecht selectiever zijn en zelfs helemaal geen nieuwe bedrijventerreinen meer ontwikkelen? Kunnen we ons dat permitteren of is alle werkgelegenheid welkom? Al dit soort vragen hebben we door middel van stellingen voorgelegd aan ons Internetpanel.

Driekwart van de Dordtse bevolking vindt het belangrijk dat Dordrecht ruimte geeft aan nieuwe bedrijven en/of bestaande bedrijven die willen groeien. Toch is 44% van de Dordtenaren van mening dat er in de toekomst geen nieuwe bedrijventerreinen bij moeten komen. Ook geeft 62% aan het niet erg te vinden als de bedrijvigheid in Dordrecht niet verder zal groeien in de toekomst, aangezien je voor je werk ook zo in Rotterdam of Breda bent. Voor deze groep mensen is het niet noodzakelijk dat de werkgelegenheid in Dordrecht groeit. De helft van de Dordtenaren vindt dan ook dat Dordrecht selectief moet zijn en dat niet alle werkgelegenheid welkom is. Van de Dordtenaren is 53% van mening dat in Dordrecht geen bedrijven passen die relatief veel lawaai maken of andere milieuhinder veroorzaken; ook niet op bedrijventerreinen.

5.2 Locaties

Wat betreft de locatie van bedrijven in Dordrecht is een grote meerderheid (85%) van de Dordtenaren van mening dat het beter is om bestaande bedrijventerreinen op te knappen dan nieuwe terreinen aan te leggen. Een wijk waar woningen en nieuwe kantoren met elkaar worden afgewisseld, vindt 43% een goed idee. Van de Dordtenaren vindt 46% het ook geen probleem om te wonen in een wijk waar ook kantoren gehuisvest zijn. Eenderde van de Dordtenaren is het hier echter niet mee eens en vindt dat een woonwijk en kantoren niet samengaan. Ruim eenderde (36%) heeft er ook problemen mee om in een dergelijk wijk te wonen.

Wat betreft de mening van de Dordtse bevolking ten aanzien van het vraagstuk 'bedrijvigheid' kunnen we concluderen dat de gemeente Dordrecht ruimte moet geven aan bedrijven, maar hier wel selectief mee moet omgaan én met aandacht voor mogelijkheden op bestaande locaties (wellicht in woonwijken).

Tabel 5.1 Stellingen m.b.t. bedrijvigheid (%)

	(geheel) mee eens	neutraal	(geheel) mee oneens
<i>het is belangrijk dat Dordrecht ruimte geeft aan nieuwe bedrijven en/of bedrijven die willen groeien</i>	75	19	6
<i>in Dordrecht passen geen bedrijven die relatief veel lawaai maken of andere milieuhinder veroorzaken. Ook niet op de bedrijventerreinen</i>	53	18	29
<i>Dordrecht moet niet selectief zijn; alle werkgelegenheid is welkom</i>	28	22	50
<i>het is niet erg als de bedrijvigheid in Dordrecht niet verder groeit. Je bent toch zo in Rotterdam of Breda</i>	16	22	62
<i>er moeten in Dordrecht geen bedrijventerreinen meer bij komen</i>	44	29	27
<i>een wijk waar nieuwe kantoren en woningen elkaar afwisselen is een goed idee</i>	43	23	34
<i>ik heb er geen probleem mee om te wonen in een wijk waar ook kantoren gehuisvest zijn</i>	46	18	36
<i>het is beter om bestaande bedrijventerreinen op te knappen dan nieuwe terreinen aan te leggen</i>	85	11	4

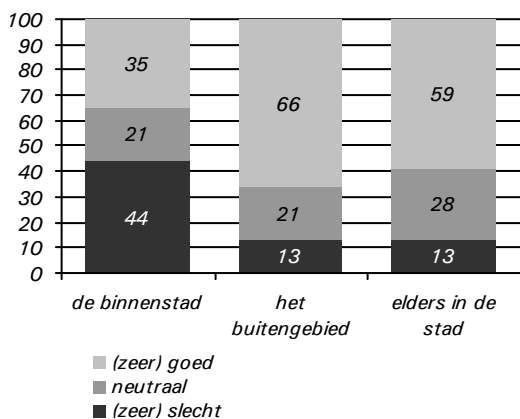
6 Bereikbaarheid en leefbaarheid

Het goed functioneren van de weginfrastructuur is noodzakelijk om een goede bereikbaarheid te garanderen naar de stad toe en binnen de stad. De druk op het lokale wegennet zal in de toekomst toenemen door een algemene toename van mobiliteit, een toenemende arbeidsparticipatie en de ontwikkeling van recreatieve voorzieningen. Als dit tot filevorming leidt, zijn ruimtelijke ingrepen nodig. Niet alleen om de stad bereikbaar te houden, maar ook om de stad leefbaar te houden. In dit hoofdstuk bekijken we de mening van Dordtenaren over de (toekomstige) bereikbaarheid van hun stad.

6.1 Bereikbaarheid van de stad

Op de vraag hoe Dordtenaren de bereikbaarheid van hun eigen binnenstad beoordelen, antwoordt 44% dat zij het (zeer) slecht vinden, één op de vijf Dordtenaren stelt zich neutraal op en 35% beoordeelt de bereikbaarheid van de binnenstad als (zeer) goed (figuur 6.1). De bereikbaarheid van het buitengebied wordt beduidend beter beoordeeld: tweederde vindt de bereikbaarheid van dit gebied (zeer) goed tegenover 13% van de Dordtse bevolking die de bereikbaarheid als (zeer) slecht beoordeelt. Ook over de bereikbaarheid elders in de stad zijn de Dordtenaren een stuk positiever dan over de bereikbaarheid van de binnenstad. Zes op de tien Dordtenaren beoordelen de bereikbaarheid als (zeer) goed, 28% stelt zich neutraal op en 13% beoordeelt de bereikbaarheid elders in de stad als (zeer) slecht.

Figuur 6.1 Bereikbaarheid (%)

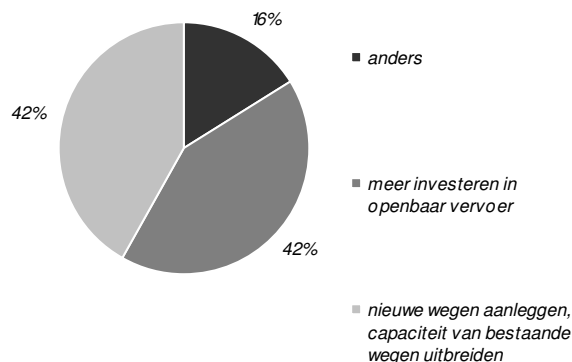

6.2 Toekomstige verkeersproblemen

De ambitieuze plannen aan de zuidrand van de stad - nieuwbouwlocaties en het Strategisch Groenproject - zorgen ervoor dat er steeds meer verkeer op de provinciale weg komt. We hebben de Dordtenaren gevraagd naar hun mening ten aanzien van dit toekomstige probleem. Hoe dient de gemeente Dordrecht volgens hen om te gaan met het steeds groter wordende verkeersprobleem?

Meer investeren in openbaar vervoer en het aanleggen van nieuwe wegen en/of de capaciteit van bestaande wegen uitbreiden, worden ieder door ruim vier op de tien Dordtenaren (42%) aangedragen als oplossingen voor het toekomstige verkeersprobleem in en rondom Dordrecht. Bij de optie 'anders' - genoemd door 16% van de Dordtenaren - wordt het bevorderen van fietsen door het aanleggen en verbeteren van fietspaden in Dordrecht het meest genoemd. Stoppen met het bouwen van nieuwbouw en het aanleggen van recreatieve voorzieningen aan de zuidrand van de stad, is een goede tweede. Bovendien wordt de optie 'anders' door enkele Dordtenaren gebruikt om aan te geven dat zij zowel voorstander zijn van het verbeteren en/of uitbreiden van het wegennet als het investeren in openbaar vervoer.

Figuur 6.2 Verkeersoplossingen (%)

6.3 Stellingen

Ook over het vraagstuk 'bereikbaarheid en leefbaarheid' hebben we de Dordtenaren een aantal stellingen voorgelegd. De meerderheid van de Dordtse bevolking (68%) vindt dat de gemeente meer moet doen om de binnenstad bereikbaar te houden. Zoals we eerder in paragraaf 6.1 al zagen, beoordelen de Dordtenaren de bereikbaarheid van de binnenstad ook het slechtst. Voor 64% van de Dordtenaren zou de komst van een parkeergarage aan de oostkant van de binnenstad dan ook een goede oplossing zijn. Over de

stelling 'er moet een verdere beperking komen van het aantal auto's in de binnenstad' zijn de meningen wat meer verdeeld: 41% is het met deze stelling eens, 35% oneens.

Wat betreft het buitengebied is bijna de helft van de Dordtse bevolking (47%) van mening dat de

capaciteit van het wegennet richting het buitengebied vergroot moet worden. Een flink aantal Dordtenaren (éénderde) stelt zich echter neutraal op. Voor de andere drie stellingen geldt dat ruim twee op de tien Dordtenaren zich neutraal opstellen.

Tabel 6.1 Stellingen m.b.t. bereikbaarheid & leefbaarheid (%)

	<i>(geheel) mee eens</i>	<i>neutraal</i>	<i>(geheel) mee oneens</i>
<i>er moet een verdere beperking komen van het aantal auto's in de binnenstad</i>	41	24	35
<i>aan de oostkant van de binnenstad dient een parkeergarage te komen</i>	64	22	14
<i>de gemeente moet meer doen om de binnenstad bereikbaar te houden</i>	68	22	10
<i>de capaciteit van het wegennet richting het buitengebied moet worden vergroot</i>	47	33	20

7 Bekendheid Structuurvisie Dordrecht 2020

Het is voor de gemeente Dordrecht van belang te weten hoeveel Dordtenaren op de hoogte zijn van de discussie over de toekomstige ruimtelijke inrichting van de stad. Wie weet van het ruimtelijke toekomstplan 'Structuurvisie Dordrecht 2020' af en via welke bron? Wie was er voor de internetenquête bekend met de mogelijkheid om zelf meningen en ideeën te geven over dit onderwerp? In dit staan deze vragen centraal.

7.1 Bekendheid

In totaal wist 46% van de respondenten vóór het ontvangen van de internetenquête al dat de gemeente Dordrecht aan een nieuw ruimtelijk toekomstplan voor de stad tot 2020 werkt. Drie op de tien respondenten waren hiervan op de hoogte én ook van het feit dat zij hun mening en ideeën over deze plannen kunnen geven; 17% was alleen van het plan op de hoogte en wist niet dat zij zelf hun mening kunnen geven (tabel 7.1). Ruim de helft van de respondenten (54%) had voor het ontvangen van de internetenquête nog nooit gehoord van 'Structuurvisie Dordrecht 2020', noch van het bestaan van het plan noch van de mogelijkheid om eigen meningen en ideeën ten aanzien van het plan aan te dragen.

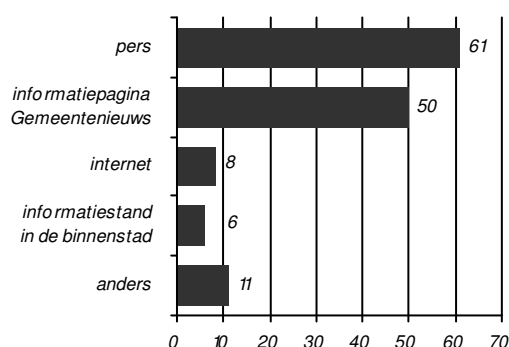
Tabel 7.1 Bekendheid Structuurvisie Dordrecht 2020 (%)

	gemeente werkt aan een nieuw ruimtelijk toekomstplan	
	ja	nee
zelf mening en ideeën kunnen geven over de plannen	29	17
	nee	54

7.2 Informatiebronnen

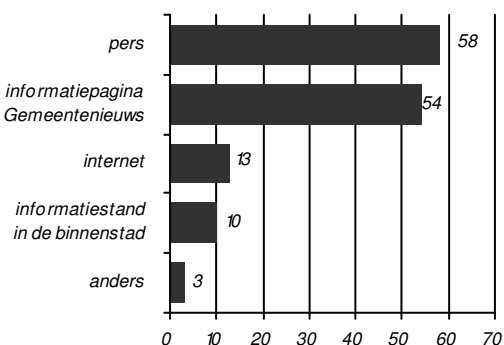
Van degenen die vóór het ontvangen van de internetenquête bekend waren met het ruimtelijke toekomstplan zijn zes op de tien (mede) op de hoogte gebracht via de pers - krant en/of RTV Dordrecht - en de helft (mede) via de informatiepagina 'Gemeentenieuws' in het huis-aan-huisblad De Stem van Dordt (figuur 7.1). Internet en de informatiestand in de Binnenstad (locatie: Statenplaats) worden vele malen minder genoemd (8% en 6%). Bij de optie 'anders' worden genoemd: werk, inzet in eigen wijk en kennissen/familie

Figuur 7.1 Bekendheid nieuw ruimtelijk toekomstplan (%)

Van degenen die vóór het ontvangen van de internetenquête ook bekend waren met de mogelijkheid om zelf hun mening en ideeën over de plannen voor Dordrecht tot 2020 te geven, noemt het merendeel dezelfde informatiebronnen als waardoor de grootste groep Dordtenaren op de hoogte is gebracht van het bestaan van het toekomstplan 'Structuurvisie Dordrecht 2020': 58% zegt (mede) op de hoogte te zijn gebracht via de pers - krant en/of RTV Dordt - en 54% (mede) via de informatiepagina 'Gemeentenieuws' in het huis-aan-huisblad De Stem van Dordt (figuur 7.2). Internet en de informatiestand in de Binnenstad worden hier wat vaker genoemd dan het geval was bij de vraag hoe men op de hoogte is gesteld van het bestaan van het toekomstplan. Bij de optie 'anders' werd genoemd: werk en actieve inzet in eigen wijk.

Figuur 7.2 Bekendheid zelf mening en ideeën geven (%)

Bijlage

Bijlage 1 Internetenquête 'Structuurvisie Dordrecht 2020'

De gemeente Dordrecht werkt aan een nieuw ruimtelijk toekomstplan genaamd 'structuurvisie Dordrecht 2020'. In dit plan maakt de gemeente Dordrecht belangrijke keuzes voor de toekomstige inrichting van de stad. Waar komt ruimte voor bedrijvigheid en vrije tijd en hoe combineren we wonen en werken in de stad? Natuurlijk is niet alles mogelijk. Er lopen al veel projecten en plannen en de stad wordt niet opnieuw opgebouwd. Toch wil Dordrecht binnen deze grenzen kiezen voor ambities die het verschil maken.

De gemeente wil- u als Dordtenaar graag bij deze keuzes betrekken. Vandaar dat wij als Sociaal Geografisch Bureau van de gemeente Dordrecht u deze internetenquête voorleggen, waarin u gevraagd wordt uw mening en voorkeur ten aanzien van een vijftal thema's kenbaar te maken. Denk mee over de toekomst van uw stad!

1 Voorzieningen

Voor de gemeente Dordrecht is het van groot belang dat er voldoende voorzieningen voor de inwoners zijn. Met de aanleg van de Sportboulevard wordt het aanbod van sportvoorzieningen verbeterd en met het Strategisch Groenproject beoogt de gemeente Dordtenaren te voorzien in diverse recreatie- en natuurvoorzieningen. Voor de structuurvisie is het belangrijk te weten aan welke voorzieningen voor hun vrijetijdsbesteding burgers in de toekomst behoefte hebben.

1. Welke stedelijke voorzieningen mist u binnen de gemeentegrenzen of zijn volgens u onvoldoende ontwikkeld?

- (mega)bioscoop
- theater
- muziekcentrum, poppodia
- musea
- winkelaanbod
- voorzieningen voor actief vermaak (karting, bowling, klimwand e.d.)
- grootschalige uitgaanshoreca (bijv. een discotheek)
- restaurants, eetcafés
- anders, namelijk

Kunt u uw antwoord toelichten (eventueel met een voorbeeld)?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Voor welke voorzieningen gaat u momenteel regelmatig naar een andere stad?

- (mega)bioscoop
- theater
- muziekcentrum, poppodia
- musea
- winkelaanbod
- voorzieningen voor actief vermaak (karting, bowling, klimwand e.d.)
- grootschalige uitgaanshoreca (bijv. een discotheek)
- restaurants, eetcafés
- anders, namelijk

3. Indien u bepaalde voorzieningen mist of onderontwikkeld vindt in Dordrecht, waar zou u deze (nieuwe) stedelijke voorzieningen graag zien in de toekomst?

	Binnenstad	elders in de stad, namelijk ...
☐ (mega)bioscoop	☐	☐
☐ theater	☐	☐
☐ muziekcentrum, poppodia	☐	☐
☐ musea	☐	☐
☐ winkelaanbod	☐	☐
☐ voorzieningen voor actief vermaak	☐	☐
☐ grootschalige uitgaanshoreca	☐	☐
☐ restaurants, eetcafés	☐	☐

4. De gemeente Dordrecht heeft plannen om in de Oostpoort (het voormalig EZH-terrein bij de Papendrechtse brug, zie kaartje) een grootschalig vrijetijdscentrum te ontwikkelen. Welke voorzieningen ziet u graag terug in dit plan? (een combinatie is mogelijk door meerdere antwoordcategorieën aan te kruisen)

- actief vermaak (indoor)
- discotheek
- bioscoop
- muziekcentrum, poppodia
- horeca
- andersoortig vermaak, namelijk

5. De volgende stellingen hebben betrekking op het voorzieningenaanbod in de gemeente Dordrecht. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

geheel mee eens mee eens neutraal mee oneens geheel mee oneens

- Een concentratie van een bepaald type voorziening in één gebied (zoals de Sportboulevard) is beter dan een uitwaaiing van voorzieningen over de gehele stad.
- De ontwikkeling van een grootschalig vrijetijdscentrum zoals in de Oostpoort gaat ten koste van de aantrekkelijkheid en levendigheid van de binnenstad van Dordrecht.
- Het is niet erg dat Dordrecht bepaalde voorzieningen mist. Je bent toch zo in Rotterdam of Breda.
- Meer voorzieningen voor vermaak en vrijetijdsbesteding in Dordrecht zijn hard nodig.
- Dordrecht is groot genoeg om vermaak- en vrijetijdsvoorzieningen op verschillende plekken in de stad te hebben.

2 Natuur & milieu

De open groene ruimte op het eiland van Dordrecht zal in de toekomst veranderen. Aan de ene kant omdat er meer natuur zal worden ontwikkeld, aan de andere kant omdat vanuit de stad de behoefte aan recreatie groeit. Ook moet er ruimte over blijven voor de agrarische sector. Bij de inrichting van de open groene ruimte moet dus met drie grote spelers rekening worden gehouden.

6. Op het eiland van Dordrecht wordt gewerkt aan een Strategisch Groenproject (zie kaartje). In het buitengebied komt een nieuw natuur- en recreatiegebied, dat verweven is met natuurontwikkeling. Daarnaast blijven er twee grote polders bestemd voor landbouw. Waar gaat uw voorkeur naar uit qua karakter van het buitengebied?

- meer open waterrijk gebied, met de nadruk op natuur
- meer droge polders en bosrijk gebied, met de nadruk op recreatie
- combinatie van beide

7. De volgende stellingen hebben betrekking op het 'natuur en milieu'-vraagstuk. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

geheel mee eens mee eens neutraal mee oneens geheel mee oneens

-

- Natuur en recreatie gaan prima samen.
- Behoud van rust en ruimte vind ik belangrijker dan meer recreatievoorzieningen in het buitengebied.

8. Hoe zou u het nieuw ingerichte buitengebied (van de Sliedrechtse Biesbosch tot de Moerdijkbrug) willen noemen?

- Dordtse Biesbosch
- Hollandse Biesbosch
- anders, namelijk

9. Dordrecht is een stad aan water. Met de stijgende zeespiegel moet er rekening gehouden worden met overstrooming van de gebieden aan het waterfront. Welke oplossing ziet u voor de toekomst?

- steeds hogere en zwaardere dijken bouwen
- bij het ontwerp van nieuwbouwwoningen al rekening houden met stijgende zeespiegel (bijvoorbeeld woningen op palen, drijvende woningen)
- er creatief mee omgaan, namelijk

.....
.....
.....

10. Er worden twee nieuwe recreatieve knooppunten aangelegd, de eerste langs de oude Veenweg en de tweede bij de Kop van 't land. Hoe zou u de nieuwe recreatieve knooppunten van het buitengebied (het Strategisch Groenproject) willen invullen?

.....
--

3 Wonen

Prognoses voor Dordrecht en de regio voorspellen dat de bevolking tot circa 2020 licht zal groeien en daarna zal dalen. Door de toenemende vraag naar kwaliteit voldoen sommige woningen qua grootte en indeling niet meer aan de eisen van de tijd. Herstructureringsoperaties lossen dit probleem op. Het is vaak echter niet mogelijk om hetzelfde aantal woningen terug te bouwen. De gemeente Dordrecht heeft op het gebied van woningaanbod vele plannen. De nieuwbouwlocaties 'De Hoven', 'Gezondheidspark' en 'Plan Tij' zijn reeds in ontwikkeling, in de Stadswerven en het Belthurepark is woningbouw voorzien en ook voor de Smitsweg en de herstructurering van Dordt-West wordt een visie opgesteld. De inrichting van sommige toekomstige locaties staat echter nog niet vast.

11. Voor welke doelgroep moet er volgens u in de toekomst vooral gebouwd worden? (één antwoord per onderdeel aankruisen)

Inkomen:

- lagere inkomensgroepen
- midden inkomensgroepen
- hogere inkomensgroepen

Leeftijd:

- jongeren (starters)
- doorstromers
- 65-plussers

12. Kunt u aangeven wat voor type woningbouw uw voorkeur zou hebben in de volgende Dordtse deelgebieden (zie kaartje)? Aan welke kenmerken moet de inrichting voldoen? (meerdere antwoordcategorieën zijn mogelijk)

Kop van de Staart en Stadswerven

- vooral hoogbouw
- compact
- in overeenstemming met de gehele stijl van de binnenstad
- vooral laagbouw
- ruim opgezet, zoals 'De Hoven' en 'plan Tij'

de Smitsweg, Zuidpolder en Bovenpolder

- vooral hoogbouw
- compact
- in overeenstemming met de gehele stijl van Dordt-Oost
- vooral laagbouw
- ruim opgezet, zoals 'De Hoven' en 'plan Tij'

Herstructurering Dordt-West

- vooral hoogbouw
- compact
- in overeenstemming met de gehele stijl van Dordt-West
- vooral laagbouw
- ruim opgezet, zoals 'De Hoven' en 'plan Tij'

13. De volgende stellingen hebben betrekking op het woningaanbod in de gemeente Dordrecht. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

geheel mee eens mee eens neutraal mee oneens geheel mee oneens

- Het bouwen van duurderde woningen, vooral voor Dordtenaren die meer ruimte en kwaliteit willen, is een goede ontwikkeling.
- Het is helemaal niet erg dat het inwonertal van Dordrecht daalt.
- Hoogbouw aan de rand van de stad (met uitzicht op het buitengebied) kan echt niet.
- Een groeiend aantal woningen in de stad heeft meer nadelen dan voordelen.
- Bevolkingsdaling is een probleem, want dit betekent een kleiner draagvlak voor allerlei voorzieningen.

14. Met welk gemiddeld rapportcijfer zou u het woningaanbod van de gemeente Dordrecht willen beoordelen?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4 Bedrijvigheid

Moet Dordrecht alle soorten bedrijven de ruimte bieden in de stad, ook als het gaat om bedrijven die relatief veel lawaai of andere milieuhinder veroorzaken? Of moet Dordrecht selectiever zijn en zelfs helemaal geen nieuwe bedrijventerreinen meer ontwikkelen? Kunnen we ons dat permitteren of is alle werkgelegenheid welkom? En hoe moet de kantoorlocatie van de toekomst eruit zien? Traditioneel met alleen kantoren of gemengd met woningen?

15. De volgende stellingen hebben betrekking op de bedrijvigheid in de gemeente Dordrecht. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

geheel mee eens mee eens neutraal mee oneens geheel mee oneens

- Het is belangrijk dat Dordrecht ruimte geeft aan nieuwe bedrijven en/of bedrijven die willen groeien.
- In Dordrecht passen eigenlijk geen bedrijven die relatief veel lawaai of andere milieuhinder veroorzaken. Ook niet op de bedrijventerreinen.
- Dordrecht moet niet selectief zijn; alle werkgelegenheid is welkom.
- Het is helemaal niet erg als de bedrijvigheid in Dordrecht niet verder groeit. Je bent toch zo in Rotterdam of Breda.
- Er moeten in Dordrecht geen bedrijventerreinen meer bij komen.
- Een wijk waar nieuwe kantoren en woningen elkaar afwisselen is een goed idee.
- Ik heb er geen probleem mee om te wonen in een wijk waar ook kantoren gehuisvest zijn.
- Het is beter om bestaande bedrijventerreinen op te knappen dan nieuwe terreinen aan te leggen.

5 Bereikbaarheid en leefbaarheid

Het goed functioneren van de weginfrastructuur is noodzakelijk om een goede bereikbaarheid te garanderen naar de stad toe en binnen de stad. De druk op het lokale wegennet zal in de toekomst toenemen door een algemene toename van mobiliteit, een toenemende arbeidsparticipatie en de ontwikkeling van recreatieve voorzieningen. Als dit tot filevorming leidt, zijn wellicht ruimtelijke ingrepen nodig. Niet alleen om de stad bereikbaar te houden, maar ook om de stad leefbaar te houden.

16. Hoe beoordeelt u de bereikbaarheid van...

	zeer slecht	zeer goed	slecht	neutraal	goed
de Binnenstad	☐	☐	☐	☐	☐
het buitengebied	☐	☐	☐	☐	☐
elders in de stad	☐	☐	☐	☐	☐

17. De ambitieuze plannen ten zuiden van de stad (nieuwbouwlocaties en recreatieve voorzieningen) zullen voor meer verkeer zorgen naar het zuiden van de stad toe. Hoe vindt u dat de gemeente Dordrecht hiermee moet omgaan?

- Nieuwe wegen aanleggen en/of de capaciteit van bestaande wegen vergroten.
 Meer investeren in openbaar vervoer (bussen), zodat het autoverkeer afneemt.
 anders, namelijk

18. Volgens de steeds strenger wordende milieueisen zouden de woningen dichtbij de A16 moeten verdwijnen. Het is te ongezond en te gevaarlijk om er te wonen, vanwege het toenemende verkeer en vervoer van gevaarlijke stoffen. Wat voor oplossing zou u kiezen?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

19. De volgende stellingen hebben betrekking op de bereikbaarheid en leefbaarheid van de gemeente Dordrecht. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

geheel mee eens	mee eens	neutraal	mee oneens	geheel mee oneens
☐	☐	☐	☐	☐

- Er moet een verdere beperking komen van het aantal auto's in de binnenstad.
- Aan de oostkant van de binnenstad dient een parkeergarage te komen.
- De gemeente moet meer doen om de binnenstad bereikbaar te houden.
- De capaciteit van het wegennet richting het buitengebied moet worden vergroot.

6 Algemene vragen

Tenslotte willen wij u nog een aantal algemene vragen stellen...

20. Vult u hieronder alstublieft de vier cijfers van uw postcode in.

21. Wat is uw hoogst genoten schoolopleiding, die u met een diploma heeft afgerond?

- lager basisonderwijs of beroepsonderwijs
- MAVO, VMBO, Mulo
- HAVO, VWO, Gymnasium, HBS en dergelijke
- MBO
- HBO
- WO

Uw mening over Dordrecht tot 2020

Op 21, 22 en 23 juni 2007 konden Dordtenaren tijdens een driedaags 'Rondje Dordrecht 2020' meepraten over de inrichting van Dordrecht tot 2020. Inwoners konden bij een informatiestand op de Statenplaats (naast Vero Moda) in gesprek gaan met de gemeente, een videoboodschap inspreken of hun idee op een andere manier kwijt. Ook konden Dordtenaren meerijden met fiets- en busronddritten over het Eiland van Dordrecht. Inwoners kunnen nog tot 16 juli 2007 via de website www.dordrecht.nl/dordrecht2020 hun mening geven over de ruimtelijke toekomst van de stad.

22. Wist u vóór het ontvangen van de enquête dat de gemeente werkt aan een nieuw ruimtelijk toekomstplan voor Dordrecht tot 2020?

- ja
- nee → ga verder met vraag 26

23. Hoe was u hiervan op de hoogte?

- via de pers (krant of RTV Dordrecht)
- via Internet (www.dordrecht.nl/dordrecht2020)
- via de informatiepagina Gemeentenuws in huis-aan-huisblad De Stem van Dordt
- via de informatiestand in de binnenstad (Statenplaats)
- anders, namelijk

24. Wist u vóór het ontvangen van de enquête dat uw mening en ideeën kunt geven over de plannen voor Dordrecht tot 2020?

- ja
- nee → ga verder met vraag 26

25. Hoe was u hiervan op de hoogte?

- via de pers (krant of RTV Dordrecht)
- via Internet (www.dordrecht.nl/dordrecht2020)
- via de informatiepagina Gemeentenuws in huis-aan-huisblad De Stem van Dordt
- via de informatiestand in de binnenstad (Statenplaats)
- anders, namelijk

26. Heeft u nog ideeën en/of suggesties voor de (ruimtelijke) toekomst van Dordrecht?

.....

.....

.....

.....

Bijlage 2 Representativiteit

Tabel 1. Verdeling naar opleidingsniveau en inkomen

		<i>steekproef</i>	<i>steekproef (herwogen)</i>	<i>Dordtse bevolking 18 jaar e.o.</i>
<i>opleidingsniveau</i>	<i>laag</i>	16%	27%	33%
	<i>midden</i>	33%	36%	34%
	<i>hoog</i>	51%	37%	34%
<i>leeftijd</i>	<i>18-34 jaar</i>	21%	28%	29%
	<i>35-49 jaar</i>	35%	33%	32%
	<i>50 jaar en ouder</i>	44%	39%	39%

Publicaties van het Sociaal Geografisch Bureau

Economie, arbeidsmarkt en onderwijs

Horecabezoek en beoordeling van de Dordtse horeca door de Dordtse bevolking anno 2004	2004
Monitor vraagrijke arbeidsmarkt havengebonden cluster Rijnmond	2004
Evaluatie vrijdagmiddagmarkt	2005
Kiezen voor beroepsonderwijs	2005
Koopgedrag, koopstromen en het functioneren van het aanbod in de sector dagelijkse artikelen	2005
Monitor Binnenstad Dordrecht 2004	2005
Monitor Lokaal Onderwijs Dordrecht 2004/2005	2005
Passantenenquête Kernwinkelgebied 2004	2005
Tussenstand Route 23	2005
Tabellenboek Bedrijvenregister Dordrecht 2005	2006
Jongerenonderzoek Route 23	2006
Monitor Route 23 Dordrecht en Drechtsteden 2005 en 2006	2006
Laaggeletterdheid in Dordrecht	2006
Inkomensmonitor Dordt-West 2006	2006

Sociale zaken en welzijn

Jongeren Dordrecht 2003	2004
Monitor Sociaal Programma Oud-Krispijn Zuid-3	2004
Onze buurt aan zet, tussenevaluatie	2004
Vrijwilligerswerk in Dordrecht 2003	2004
Gewenst voorzieningenniveau Leerdam-West en West-west	2005
Jongeren en huiswerk	2005
Opinie buurtwerk	2005
Wijkpanel Staart Veilig	2005
O-Meting SMS-Kinderfonds	2006
Factsheet Sociale Staat van Dordrecht 2005	2006
Integratiemonitor Dordrecht 2005	2006
Ouderenmonitor 2005	2006
Wijkpanel Veilig opgroeien in de Staart	2006
Realisatie- en exploitatiemogelijkheden hostelvoorziening	2006
Huiswerkbegeleiding bij Dordtse zelforganisaties	2006
Evaluatie kwaliteitsimpuls Stadspolder	2006

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Belevingswaardeonderzoek oppervlaktewater Krimpenerwaard	2004
Behoeftte aanleunwoningen Sterrenburg	2005
Verhuisonderzoek Drechtsteden 2004	2005
Woonmonitor Dordrecht 2005	2005
Woonmonitor Drechtsteden 2006	2006
Enquête onderzoek Woonkeus en woonruimte-verdelingsysteem	2006
Belevingswaardeonderzoek oppervlaktewater Goeree-Overflakkee	2006

Verkeer en milieu

Parkeerregulering Groenedijk/Oranjelaan	2003
Ruimte voor de rivier	2003
Evaluatie hondenbeleid	2004
Gebruik toegangssysteem ondergrondse containers	2004
Milieumonitor Dordrecht 2003	2004
Evaluatie proef mini-container papier	2005
Evaluatie Wijkverkeersplannen	2006
Milieumonitor Dordrecht 2005	2006
Evaluatie Verkeersplan Binnenstad	2006

Toerisme, sport, recreatie en cultuur

Publieksonderzoek Zomerkermis 2003	2003
Dordtenaren over recreatie in het buitengebied	2004
Evaluatie Dordt in Stoom	2004
Evaluatie Rhythm & Blues Festival	2004
Gebruikers en deelnemers over gemeentelijke sportvoorzieningen	2004
Meningspeiling theatervoorziening in Dordrecht	2004
Toervaarders over Dordrecht	2004
Internationaal Poppentheater Festival 2005	2005
Cultuurbereik 2005	2005
Bereik en waardering RTV Dordrecht	2005
Bereik en waardering RTV Dordrecht - herhalingsmeting	2006

Openbare orde en veiligheid

Evaluatie Stadswachten in de wijken	2005
Leefbaarheid en veiligheid in Dordrecht 2005	2005
Leefbaarheid en veiligheid in Sliedrecht 2005	2005
Leefbaarheid en veiligheid in Alblasserdam	2005
Leefbaarheid en veiligheid Zwijndrecht 2005	2006
Leefbaarheid en veiligheid in de Drechtsteden 2005	2006
Leefbaarheid en veiligheid Oud-Beijerland 2006	2006
Veiligheidsbeleving op school 2006	2006

Management en kwaliteit dienstverlening

Klanttevredenheidsonderzoek Onderwijs en Welzijn	2004
Klanttevredenheidsonderzoek Personalarmering	2004
Klanttevredenheidsonderzoek Stafdiensten	2004
Medewerkerstevredenheidsonderzoek Stafdiensten	2004
Bekendheid en wensen Ondernemersloket	2005
Evaluatie waarderingsgesprekken	2005
Medewerkerstevredenheidsonderzoek Aquapulca	2005
Medewerkerstevredenheidsonderzoek Gemeente Gorinchem	2005
Klanttevredenheidsonderzoek DrechtHopper	2006
Relatie casemanagers en reïntegratiebedrijven: aanzet tot een monitor	2006
Klanttevredenheidsonderzoek Monumenten	2006
Klanttevredenheidsonderzoek Parkeren 2006	2006
Prognose plechtigheden op de Essenhof in Dordrecht 2005-2020	2006
Monitor klantenoordeel ISD 0-meting	2006
Monitor klantenoordeel ISD – WVG 0-meting	2006
Bekendheid, gebruik en tevredenheid website en E-loket	2006
Medewerkerstevredenheidsonderzoek Cultuur	2006

Bestuur

Bezoekersonderzoek Dag van Dordt	2003
Evaluatie Dualisme 1e fase	2003
Dit is Dordt	2004
Vertrouwen in het bestuur en oordeel over raadscommunicatie	2004
Bekend maakt bemind Monitor Beeld van Dordrecht	2005
Het meetbaar maken van beleidsdoelstellingen uit de programmabegroting 2005 gem. Papendrecht	2005
Inventarisatie WMO Drechtsteden	2005
Wijkpanel Staart Imago	2005
Imago Oud Krispijn	2006
Staat van de stad en regio 2005	2006

Bevolking

Huishoudenprognose 1998-2010	1998
Feiten, belevingen en trends Papendrecht	2003
Integrale leerlingenprognose gemeente Dordrecht 2002-2018	2003
Bevolkingsprognose per wijk gemeente Dordrecht 2004-2020	2004

Bovenstaande lijst bevat een selectie van publicaties van het SGB

Algemeen

Dordt op z'n droogst	jaarlijks
Staat van de wijken	meerjarig
Tabellenboek Bedrijvenregister Dordrecht	jaarlijks

Meer cijfers en trends kunt u vinden op onze website www.sociaalgeografischbureau.nl

Informatie/bestellen:

telefoon:	(078) 639 64 65
schriftelijk:	Sociaal Geografisch Bureau Postbus 8 - 3300 AA DORDRECHT
e-mail	SGB@dordrecht.nl
website	www.sociaalgeografischbureau.nl
fax	078 -639 80 80